

عنوان مقاله:

شاهنامه نویسی و شاهنامه سرایی در ایران باختری (سده چهارم و پنجم هجری)

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش های زبانی و ادبیات کاربردی، دوره 1، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

آرش اکبری مفاخر - مرکز دایره المعارف بزرگ اسلامی

خلاصه مقاله:

ادبیات حماسی ایران در گذر از دوران پارتی و ساسانی به ایران پس از اسلام به دو شاخه خاوری و باختری تقسیم می شود. از آثار حماسی ایران باختری در سده های نخستین اسلامی اطلاعی در دست نیست اما شهرداد بن ابی الخیر در کتاب نزهت نامه علائی سه اثر حماسی سرودنامه پهلوی، شاهنامه پیروزان و گردنامه رستم لارجانی را معرفی می کند که در آغاز سده پنجم هجری در غرب ایران به وجود آمده اند. پیروزان اثر خود را از زبان پهلوی به فارسی دری ترجمه کرده و دو دوره پادشاهی پیشدادیان و کیانیان را همراه با داستانهای بسیاری از رستم و فرامرز آورده است. از نظر ساختارشناسی نیز شاهنامه پیروزان ساختاری همانند ساختار روایتهای اوستایی و متون پهلوی دارد که در شاهنامه ابوالمؤیدی نیز بازتاب یافته است. گردنامه رستم لارجانی نیز احتمالا صورت منظوم شاهنامه پیروزان به همراه تاریخ محلی ایران باختری تا زمان شاعر و به زبان گورانی بوده است که می تواند سرچشمه روایتهای حماسی به جای مانده به زبان گورانی در غرب ایران باشد.

کلمات کلیدی:

شاهنامه نویسی، شاهنامه سرایی، سرودنامه پهلوی، شاهنامه پیروزان، گردنامه رستم لارجانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1580072>

